СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 75. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 17-го квітня 1945.

No. 75. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, April 17, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОХОВАЛИ ТЛІННІ ОСТАНКИ ПРЕЗИДЕНТА Ф. Д. РУЗВЕЛТА В ГАЙД ПАРКУ

У пятницю 13. квітня трицять другий президент Злучених Держав Гері С. Труман видав проклямацію з проголошенням 30-денної національної жалоби по смерти трицять першого президента Френклина Д. Рузвелта, що помер попереднього дня в годині 4.35 у своїм літнім домі у Ворм Спрингс, в Джорджії.

На знак жалоби перервали різні забавові місця в цілому краю, а теж і крамниці та деякі підприємства, нормальний хід справ. Радіові стації позмінювали свої програми, у заповіджених концертах додано окремі жалібні точки, у церквах заведено заупокійні богослуження і переведено то в суботу то в неділю.

Приготування до похорону.

До Вашингтону зїхалася вся знать з цілої Америки, а міністеріяльний кабінет і представники воєнних установ під проводом нового президента Трумана і дипльоматичний корпус та Найвищий Суд явилися в комплеті. Із заграничних гостей явилися ті, що вже приїхали як делегати на міжнародну конференцію до Сан Франсиска, а окремо приїхав міністер заграничних справ з Англії Антоні Іден, премієр Канади Мекензі Кінг і королівський губернатор Канади ирл оф Атлон.

З родини приїхав один син, а другий наспів аж по похороні. Дочка, зять і невістки були приявні разом з удовою, панею Рузвелтовою ввесь час.

Виїхали з Ворм Спрингс.

До Ворм Спрингс прибула пані Рузвелтова в пятницю ранком і негайно потім винесено тлінні останки Ф. Д. Рузвелта з літньої хати в напрямі залізничої стації шоб їх завести до Вашингтону. Залізничий потяг відїхав до Вашингтону в год. 11.13 перед полуднем, а супроводжала тлінні останки пані Рузвелтова, секретарка панна Тулі і дві кузинки.

У Вашингтоні.

Ранком в суботу 14. квітня потяг з домовиною прибув на Юніон Стейшен, тут стрінула його родина й президент Труман з іншими визначними представниками уряду, а тіло перевезено до Східньої Кімнати в Білому Домі. Жалібне богослуження у приявності найближчих з родини і найвищих з уряду, отже Президента, його родини, кабінету і інших урядовців відправив єпископ Англіканської Церкви Енгус Дон в годині 4. сполудня. Воно тривало дуже коротко. Після того почалися приготування відвезти домовину з тлінними останками на залізничу стацію. На вулицях уставилася публика й військо, у числі якого пів міліона людей. Домовину уставлено на гарматному возі, за домовиною слідували авта з родиною, президентом і іншими достойниками та членами конгресу. В поході йшли окремі компанії у воєнних формаціях, як військо, маринарі, жіночі чети, а високо в повітрі літали воєнні літаки.

Із гарматного воза перенесли вибрані вояки домовину до залізничого потягу в год. 11. вночи. Цим потягом їхала теж родина і президент та його свита. Окремий потяг призначено для сенаторів та конгресменів.

Похорон у Гайд Парку.

Ранком коло год. 9. приїхали потягом з домовиною й жалібниками до родинної місцевости Рузвелтів, до Гайд Парку, над рікою Гудсоном у стейті Ню Йорк.

Із потягу перенесено домовину до каравану, до котрого запряжено 6 коней темної масти. Вчасі походу на місце спочинку в городі Гайд Парку чути було 21 гарматних вистрілів, з форту Вест Пойнт. За караваною ведено коня у повній зброї на знак, що небіжчик президент був начальним військовим командантом. За домовиною йшла рідня, президент Труман і найвищі урядовці. Відділ барабанщиків віддавав останню почесть приглушеним бубненням.

Над готовим гробом, вимурованим побіч інших гробів родини Рузвелтів, зібрався відділ кадетів із Вест Пойнт, уставилися відділи стрільців і трубачів. Після релігійного церемоніялу відправленого місцевим 78-літнім пастором Джорджем В. Антоном, в год. 10.51 перед полуднем, відділи стрільців віддали три сальви з крісів, трубач затрубів останнє „пращай" („тапс") і тіло спущено у гріб. Приявні жалібники відспівали на пращання гимн „Подвигом добрим трудився Ти".

Негайно після похорону сусіди розійшлися, а вашингтонські гості пустилися домів, щоб переводити дальше працю, серед якої помер президент Френклин Делано Рузвелт.

Новий президент: ГЕРІ С. ТРУМАН

Молотов приїздить на конференцію до Сан Франсиско

Ледви президент Гері С. Труман обняв Урядування після смерти Ф. Д. Рузвелта в четвер 12. квітня, змісця забрався вести дальше працю для успіху конференції в Сан Франсиско. Білий Дім проголосив, що на запросини президента Трумана, вислане до маршала Сталіна через американського амбасадора Аверела Гаримана, маршал Сталін поспішно відповів, що він висилає советського міністра закордонних відносин Вячеслава Молотова на міжнародню конференцію, яка розпочинається 25. квітня.

Швидка згода на висилку Молотова в Америку є предметом різних здогадів у дипльоматичних колах. Пояснюють собі це бажання Сталіна запізнатися ближче з новим президентом, якого особа майже незнана в світі. Загально говорять теж про потребу наладження відносин між Трьома Потугами, які почали псуватися після конференції в Ялті. До труднощів після конференції належить складення компромісового уряду для Польщі і признання голосу Украні й Білоруси в чартері міжнародньої організації для забезпеки миру.

Неменші труднощі виринають із наладнанням голосування в проекті міжнароднього тіла з Домбартон Овкс, а також через посягання Советів до заволодіння проливом Дарданелі. Особливо советські зазіхання до Туреччини та до Болгарії викликують занепокоєння. Все те потребує належного висвітлення і мабуть для обговорення цих справ Молотов приїздить в Америку.

КАТОЛИЦЬКІ ЄПИСКОПИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПРИЗНАННЯ ХАРТІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

Архієпископи й епископи, зорганізовані в Католицькій Конференції Добродійности проголосили заяву, з якою вони виступають у підготові до конференції в Сан Франсиско. Ця заява була готова ще перед смертю президента Рузвелта. У ній поставлено домагання, щоб при укладанню статуту для світової організації принято як підставу „забезпеку свободи всім народам". Єпископи вийшли теж із твердженням, що марксизм ніяк не годиться із демократією.

ВІДГОЛОСИ СМЕРТИ РУЗВЕЛТА В ВОРОГІВ

По цілоденній мовчанці про смерть презедента Рузвелта націстичне радіо вдарило на покійного президента, малюючи його як головного виновника війни проти Німеччини.

Тимчасом серед німецького народу можна чути острах, що з смертю Рузвелта не стало людини, що могла би здержувати Аліянтів в їх пімсті проти німців.

Зовсім інакше становище до смерти Рузвелта заняв японський уряд. Адмірал Сузукі висказав американському народови глибоку симпатію з приводу смерти Рузвелта.

ПОБОЮВАННЯ ФРАНЦУЗІВ

У вищих урядових кругах Франції панує зприводу смерти президента Рузвелта побоювання, що внаслідок цього зросте в західній Европі вплив Росії; мовляв, один Рузвелт міг успішно протиставити свою волю Сталінови. З смертю Рузвелта не стало в трійці потуг речника західної Европи.

МІКОЛАЙЧИК ГОДИТЬСЯ НА ПОСТАНОВИ В ЯЛТІ

Станіслав Міколайчик, бувший премієр польського уряду в Лондоні, відбув конференцію з Іденом та заявив після неї, що він годиться зовсім на постанови кримської конференції в польській справі. Заява видно уможливляє Міколайчикови приступлення до уряду в Люблині.

Британські делегати на конференцію в Сан Франсиско погоджуються в тому, щоби советському союзови признати три голоси в раді безпеки.

ЮГОСЛАВСЬКО-МОСКОВСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ ДАЛІ ЗАТІСНЯЄТЬСЯ

Советська преса запевняє Югославію, що вона дістане по війні над-адрійські провінції, до котрих вона підносить претенсії, а котрі до війни належали до Італії.

Маршал Тіто обговорював зо советським урядом проблеми модерного узброєння для югославської армії.

АМЕРИКАНЦІ НАБЛИЖАЮТЬСЯ ДО ЧЕХІЇ Й БЕРЛІНА

Аліянтські війська далі женуть через Німеччину, стрічаючися тільки спорадично зо сильнішим спротивом.

Один такий спротив пробувала ставити німецька артилерія над рікою Ельбою (Лабою) коло міста Магдебурга; їй навіть удалося знищити Американській Девятій Армії причал за рікою. Зате американці поширили другий причал, коло міста Бамберга.

У Голяндії Канадійська Перша Армія пробилася до Північного Моря. Американська Третя Армія найшлася на віддалі 13 миль від границі Чехословаччини. З того видно, що американські війська перебилися крізь Німеччину та розділюють Німеччину на дві від себе відділені частини, що поважно буде паралізувати німецький опір. Тут вони найшлися на віддалі всего 75 миль від російських ліній коло Котбусу.

Сема Армія поробила поважні поступи в своїй кампанії крізь Баварію.

СОТКИ ТИСЯЧ ВОЄННИХ БРАНЦІВ.

Понад 550,000 воєнних бранців взяли аліянтські війська на західнім фронті за перші два тижні цього місяця. В одній Рурщині взято 143,349 бранців.

В аліянтські руки попадає щораз більше визначних німецьких людей. Між першими бранцями був Франц фон Папен, старий німецький дипльомат, що ще в першу світову війну був прогнаний з Америки за злочинні заговори. Він був свого часу канцлером німецької републики, а потім перейшов на службу до націстів, хоч вони йому не довіряли, ба навіть раз пробували його вбити, аби мати нагоду повести агресію проти Австрії. 65-літним стариком він попав у полон у мисливськім замку разом зо своїм зятем.

Взято теж у полон д-ра Манфреда Цапа, начальника націстичної пропаганди в Злучених Державах, котрого видалено з Америки в 1941. році за те, що не зареєструвався в Департаменті Стейту як чужинецький агент. Взято в полон князя Августа Вільгельма, четвертого сина покійного цісаря Вільгельма; цей був відомий з участи в націстичному русі. На його курячій фармі взято в полон 96-літнього маршала фон Мекенсена, відомого полководця з першої світової війни.

НЕБУВАЛІ ІНЦИДЕНТИ ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ НІМЕЦЬКЕ ВОЮВАННЯ.

Не минає дня, аби в Німеччині не трапилася подія, що різко характеризує війну, в Німеччині. Наприклад коло купелевого міста Бад Козена над рікою Залою американцям прийшлося звести боротьбу з генералом, що мав під своєю командою всего 160 вояків. В одному селі в Баварії німці говорили з обуренням проти американських вояків, що мовляв „занедбують" захороняти німців від німецьких літаків.

НІМЦІ ЗАПОВІДАЮТЬ ЗЛУКУ АМЕРИКАНСЬКИХ І РОСІЙСЬКИХ АРМІЙ.

Берлінське радіо вже заповідає близьку стрічу аліянтських армій із заходу з російськими військами зо сходу. Воно каже, що німці роблять очайдушні заходи, аби до такого обєднання ліній не допустити. Німці признають одначе, що росіяни розбили сильні німецькі фортифікації 30 миль від Берліна.

Московські комунікати одначе не згадують нічого про боротьбу Червоної Армії під Берліном, а кладуть натиск на поступи советських військ на захід від Відня та на очищення з німців півострова Замлянду на Балтику.

ФРАНЦУЗИ ПРОБУЮТЬ ОЧИСТИТИ З ВОРОГА ПОРТ БОРДО.

Друга Французька Панцирна Дивізія ввійшла до міста Руану, що лежить при гирлі ріки Жиронди. Видно з того, що французи пробують знищити німців, пійманих у „мішку" в французькім порті Бордо.

ПОЛЯКИ В ІТАЛІЇ ДОБУВАЮТЬ МІСТО.

Польські війська при Британській Восьмій Армії в Італії добули місто Імолю, що лежить несповна 20 миль від Больоньї, та перейшли ріку Сіляро. Певні поступи поробила теж Американська Пята Армія.

ЯПОНЦІ ПРОБУЮТЬ ОПИРАТИСЯ НА ОКІНАВІ.

Японські війська на острові Окінави пробували три рази контратаки проти американських військ, але за кожним разом їх офензиву розбила американська артилерія. Ці операції одначе здержали наступ 24. Корпусу Армії.

Американські війська заняли острів Куефу в групі Керами.

Великі американські бомбовики почали наново бомбардувати японську столицю. Бомбардовано теж поблизьке місто Кавасакі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Сіті і Загранице:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ

Весь американський нарід ще сумує над гробом Френклина Д. Рузвелта, що так нагло й несподівано відійшов від нас як довголітній голова держави. Не тільки всі ми, але й цілий світ так уже був звик до нього, що ні ми, ні світ — не були приготовані на його втрату. Та смерть не жде й нікого не питає і забирає з цього світа дуже часто не одного нагло й несподівано в такому моменті, коли його найбільш потреба. Саме так сталось і з відійшовшим від нас навіки президентом Рузвелтом.

Та так є: Один відходить, а другий приходить.

Ось таким порядком маємо тепер нового президента в особі Гері С. Трумена. Обняв він той уряд в такій хвилині, коли дружина Покійного президента вислала до своїх дітей таку телеграму про смерть свого мужа, а їх батька: „Він сповняв свої обовязки до самого кінця свого життя в такий спосіб, в який бажав собі, щоб і ви так їх сповняли". Ось ті слова можна би пристосувати цілком добре і до нового президента, над якого вибором на віце-президента заважив остаточно таки вплив і голос покійного Рузвелта.

Гері С. Труман обіймає як новий президент велику спадщину. Тому, якби не підходити до оцінки його особи, то треба признати, що навіть незвичайно спосібній людині булоб таки незвичайно тяжко вязатись у тій спадщині, а що доперва нею розпоряжатись та її збільшати в силі й престіжу. Бо попередник нового президента був сам собою великою індивідуальністю, а значіння Злучених Держав піднялось за його часу до небувалої висоти ще й наслідком тої ролі, яку відграє наш край в світовій війні, як і в тому, який має настати мир та який має бути по війні новий порядок у світі.

Оте все треба тепер новому президентови задержати. Оте все треба тепер докінчити: на фронті й при дипльоматичному столі.

Та чи це тільки обовязок нового президента? Чи той тягар, який вимагає надзвичайного таланту і надзвичайної сили, щоб його нести, не повинен бути тепер ще більше поділеним між президентом і суспільністю, як був поділений за Покійного президента? Чи ми всі не маємо помогти новому президентови виконати те, що може переходить навіть і його особисту силу?

Немає найменшого сумніву, що американський нарід розуміє дуже добре положення, в якому так нагло й несподівано знайшовся новий президент. А тим самим віднесеться до нього не тільки з повним довірям і симпатією, але й дасть йому повну допомогу в тому напрямі, щоби в першу чергу покінчити війну в Европі й на Пацифіку з повною перемогою, а далі, щоб завести всюди в світі тривалий і справедливий мир.

Френклин Д. Рузвелт

Останні хвилини життя през. Рузвелта.

Коли в четвер рано 12. квітня 1945. Френклин Делано Рузвелт у своїм місці відпочинку в Ворм Спрингс, у стейті Джорджія, збирався до полагодження найконечніших справ, злучених із його урядом президента Злучених Держав, він зовсім не думав про смерть. Він мав бути на представленню, яке приготовляв для нього посадник оцеї місцевости на пополудне, а вечером мав знову інші пляни. Прибічний лікар, Гаверд С. Брун, із штабу заступника адмірала воєнної фльоти, стверджив в годині 9:30 ранку, що його пацієнт був у знаменитім настрою. Особистий секретар президента Вилієм Д. Гасет приніс йому на стіл листи, документи й інші папери до перегляду. А, підписуючи ухвалений конгресом законопроект на продовження установи Комодіті Кредит Корпорейшен, що є останнім урядовим актом його, президент сказав до секретаря: „Ось я установляю закон". Та ледви секретар вийшов з кімнати, в якій осталася артистка-портретистка Елизабет Шуматов і льокай Артур Прітімак, президент зімлів; льокай завіз його до спальні і повідомив сестріницю, панну Лавру Делано. Вона візвала д-ра Бруна, він явився в год. 1:30 і почув останні слова президента: „Мене страшенно болить голова". Від цеї хвилини лікар безупину чував над пацієнтом з другим лікарем, візвавши ще третього лікаря. Всі три ствердили в год. 4:35, що президент помер, не відзискавши свідомости. Знов Білий Дім у Вашингтоні видав оповістку про смерть президента в годині 5:14 спополудня.

Як зареагувала дружина президента?

Жінка президента, пані Еленор Рузвелт, відбувала якусь конференцію, як пресовий секретар Стівен Т. Ирлі візвав її телефонічно до Білого Дому. Тут він у приявности прибічного президентського урядового лікаря, віце-адмірала Рос Мекінтайра, повідомив її, що президент відійшов з цього світу. Діставши трагічну вістку, пані Рузвелтова сказала таке: „Мені більше жалко народу цього краю й цілого світу, ніж нас самих". Коли до неї приступив віцепрезидент Злучених Держав, Гері С. Труман і запитав, чим міг би помогти вдові, вона відповіла запитом: „Скажіть мені, чим ми вам моглиб помогти".

Згадуємо за ті подробиці, бо саме вони дають потомкам підставу до психольогічних студій. Бо з поведінки людей у наглім нещастю можна судити про їхній характер і напрям їхніх думок, а це знову є підставою до характеристики тих осіб. Це особливо важне тоді, коли маємо до діла з людьми, що творять історію.

Дати з життя Президента.

Народжений 30. січня 1882. р. в родиннім маєтку Гайд Парку, в стейті Ню Йорк. Його батько називався Джеймс, мати Сара. Походили із старої голяндської фамілії, про яку згадують в американській історії в р. 1654. р.

Після елементарної науки, віддався студіям права і покінчив університет Гарвард в році 1904.; негайно потім оженився із своєю далекою кузинкою Анною Еленор Рузвелт.

Першим його прилюдним урядом було становище стейтового сенатора Ню Йорку в 1910, а в 1913. він був іменований помічником секретаря воєнної маринарки. В 1928. вибраний губернатором стейту Ню Йорк. В 1932. році вибраний його президентом Злучених Держав. Становище президента обняв .. березня 1933. р. і справував цей уряд до 12. квітня 1945. р.

„Щастя в нещастю".

В році 1920. Ф. Д. Рузвелт був вибраний на конвенції Демократичної Партії в Ню Йорку кандидатом на віцепрезидента, коли Джеймс М. Какс кандидував на президента і перепав. Наступного 1921 року, літом, захворів він на літочий параліж. Ця недуга зробила калікою молодого чоловіка, що вступив у політичну арену. Недуга лишила по собі постійні наслідки, бо Рузвелт хромав від того часу до кінця життя і мусів мати все лікаря при собі. Перші наслідки недуги були такі, що він мусів усунутися від прилюдного життя і посвятити ввесь час лікуванню. На самоті мав час передумати багато, а для вратування життя мусів привикнути до строгого ригору і безупинно боротися за своє фізичне існування. Це дало йому підставу до витворення незвичайної сили волі і до контролі над собою. Знавці його характеру згідно твердять, що перемога, яку він відніс над небезпекою смерти, положила основи під його велику відвагу, якою він відзначався у своїх пізніших політичних потягненнях. Ці особисті вправи для скріплення свого здоровля перебув Рузвелт в роках 1921—1924 у купелевій місцевости в Ворм Спрингс в стейті Джорджія, де заложив теж заведення для лікування дітей, навіщених діточим паралїжом.

Політична карієра.

Після перших літ лікування Ф. Д. Рузвелт являвся на важних нарадах і на конвенціях Демократичної Партії, одначе не приймав ніякої кандидатури на якесь визначне становище. Аж як в році 1928. зібралася Демократична Конвенція в Гюстон, у стейті Тексасі, щоб наставити кандидата на президента, Ф. Д. Рузвелт явився серед делеґатів, щоб виголосити промову в користь свого приятеля, тодішнього губернатора стейту Ню Йорк Алфреда Е. Смита, та поставити його кандидатуру на президента, Тому, що тоді Смит хотів наставити на своє місце якогось сильного кандидата на становище губернатора, Рузвелт дався переконати, що треба приняти кандидатуру на це становище з рамени Демократичної Партії. Він кинувся у вир агітації за вибором Смита на президента, і за свою кандидатуру на губернатора. Вчасі агітації він виказав свій талант і свою силу приєднування людей. В результаті вийшло таке, що при тодішних виборах Ал Смит не лише перепав при виборах, але навіть і втратив свій власний стейт на користь Гувера. Зате кандидат Демократичної Партії на губернатора, тобто Ф. Д. Рузвелт, відніс перемогу в тому самому стейті більшістю 25,000 голосів.

Це була незвичайна перемога, яка положила підставу під його дальшу карієру. Як губернатор стейту Ню Йорк він зручно давав собі раду із републиканською більшістю в стейтовій леґіслятиві, перевів деякі наміри свого попередника, тобто Ал Смита, і перевів багато точок із своєї власної суспільної програми.

Цей талант і роботящість причинилися до його популярности і дали підставу, що Демократична Конвенція в Шікаґу в р. 1932. поставила його кандидатом на президента і він був вибраний небувалою досі більшістю електорів, бо аж у 42 стейтах проти попереднього кандидатури тодішнього президента Герберта Гувера.

Дальші успіхи Ф. Д. Рузвелта стоять ще в памяти кожного: В р. 1936. він був вибраний президентом удруге, в р. 1940, утрете, в р. 1944. учетверте. За часів третьої каденції, 14. серпня 1941. він зїхався з англійським премієром Винстоном Чорчилем і вони разом проголосили світову хартію, знану під назвою „Атлантик Чартер". Дня 8. грудня після нападу японців на Перл Гарбор президент Рузвелт за згодою конгресу проголосив війну державам Осі.

Вчасі війни відбув славні конференції із совєтським диктатором маршалом Йосифом Сталіном і англійським премієром Винстоном Чорчилем у Тегерані й Ялті, на яких ці три державні мужі погодилися на встановлення засад для забезпеки світового миру.

Саме серед надій на здійснення своїх ідеалів на заповідженні світової конференції у Сан Франсиско зійшов з цього світу.

Чотири рази президентом.

З покійним през. Рузвелтом звязана ще така подія в американській історії, якої досі не було. Ото його політична карієра перервала американську традицію в тому значенню, що президент держави не повинен би бути без перерви довше президентом як через дві каденції. На тому-ті велася свого часу дуже жива й голосна дискусія, як президент Рузвелт рішився кандидувати втретє. Та американський загал, як виявилося, не привязав у тому випадку багато ваги до традиції, бо вибрав втретє Рузвелта президентом, а потім ще й в четверте.

Тепер заходить питання, яке чергове число приписати Френклинови Д. Рузвелтови як президентови Злучених Держав. Дехто каже, що він повинен би перейти до історії як особа як 31-ший президент Злучених Держав, але як 32-гий, коли брати під увагу довготу урядовання. Питання підносить дехто тому, що так було вже в нашій історії, що Гровер Клівленд був вибраний президентом в 1885 році, а по нім наступив Бенджамин Гарисон, а по Гарисоні вибрано в 1893 році знов Клівленда президентом. І так Клівленд має два різні числа в ряді президентів Злучених Держав.

Та так є, що більшість проголошує, що Гері С. Труман, наступник през. Рузвелта, є 32-гим президентом Злучених Держав.

(Дальше буде).

Життя нашого нового президента

Гарі С. Труман, що став 32-гим президентом Злучених Держав зо смертю Френклина Д. Рузвелта, є семим американським президентом, що дійшов на найвищий уряд внаслідок смерти президента. Подібно як багатьох президентів Злучених Держав, вийшов він з низького стану. Не дивлячися на те, що в 1934 році став сенатором Злучених Держав, він до недавна ще був у краю зовсім невідомою фігурою.

Родився він 8. травня 1884 року, отже має тепер несповна 61 літ. Родився на фармі близько міста Ламар у стейті Мезуре, але виріс на фармі в повіті Джексоні, яких 15 миль від великого міста Канзас Сиґі. По скінченню „гай скулу" він пробував дістатися до військової школи в Вест Пойнті, але його відкинено зпричини хиби в одніи оці. Не маючи гроша на дальшу школу, він став працювати портером і робітником для загальних поручень в одній аптеці в Канзас Сиґі, а потім приступив до Мезурської Національної Гвардії. Тамже він дістав пізніше роботу при газеті „Стар" та завивав газети для висилки. Ще пізніше став працювати для одного банку в Канзас Сиґі.

Огірчений на слабий поступ, який він робив у місті, він вернувся, в пять літ по виході зо школи, на фарму батька й жив на ній аж до початку першої світової війни, коли Мезурська Національна Гвардія перейшла до федеральної служби.

Він поїхав з нею до Франції як лютенант артилерії. Скоро по своїм приїзді до Франції дістав аванс на капітана. Брав участь в кервавих офензивах коло Сан Мієля та в Арґонії та добув собі загальний пошанівок і подив своїх вояків, завдяки своїй дбайливости за їх добро. У дорозі домів його вояки ухвалили дати йому в доказ признання пуґар 10 гальонів містоти та 4 стопи висоти.

Вийшовши з армії, він оженився з панною Бес Волес, і на спілку з одним воєнним товаришом заложив у Канзас Сиґі крамницю ґалянтерії. Вклав він у неї всі свої воєнні ощадности. Крамниця одначе не пішла, і спілка незадового розвязалася.

Тоді Труман звернувся до політики. Тут йому поміг сестрінець Прендерґеста, що був тоді неподільним паном („босом") політики в Канзас Сиґі. Цей кревняк Предерґеста теж служив з Труманом у війську й порекомендував Трумана своєму дядькови як людину, що має добрі політичні вигляди на тій основі, що він має добрий „рекорд" та легко добуває собі популярність серед знайомих.

Завдяки впливови „Великого Тома" Прендерґеста Труман дістав свій перший політичний джаб, а саме нагляд над публичних доріг у повіті Джексон. Рік пізніше він дістав номінацію на уряд повітового судді в тім повіті та був вибраний на цей уряд, хоча він не мав правничої освіти, бо закон стейту Мезуре не вимагав від повітового судді знання права. Цей уряд накладав на Трумана не тільки судейські обовязки, але й нагляд над різними повітовими видатками. Труман почав тоді студіювати право вечорами. По викінченню свого першого речення на становищі повітового судді, він, маючи тепер дворічні студії права, кандидував на це саме становище повітового судді вдруге, але провалився. Пізніше одначе він був вибраний на предсідника суду.

Як предсідник суду він мав тим більший вплив на видавання публичних фондів на різні дорогові проекти, які пожерли суму 60 міліонів долярів. Не дивлячися на те, що він належав до машини Прендерґеста, а цей за свої фінансові зловживки наконець опинився в вязниці, навіть найзавзятіші вороги Прендерґеста не могли ніччого закинути Труманови: всі признавали, що його руки були чисті.

У 1934 році він дістав номінацію на сенатора Злучених Держав. Про це оповідає самий, що він просив Прендерґеста іменувати його колектором податків. Покликався при тому на свою вірну службу для Прендерґеста, яка давала йому право до авансу на краще платну посаду. „Все що я тепер можу зробити", сказав Прендерґест, „то іменувати кандидата на уряд сенатора Злучених Держав". Труман дістав номінацію й був вибраний.

В цей спосіб Труман вперше зявився на загально краєвім горизонті Америки. Замітно, що вибір його приписувано загально його скромному виглядові та простому способові промовляння. Він гово-

---

Рудіярд Кіплінґ

Замітки із Сан Франсиско

Одначе клімат Каліфорнії є ласкавий для таких надужить і хитро закриває їх сліди. Тут чоловік ані не пухне, ані не морщиться в сухому повітрі. Він животіє серед обманливого вигляду здорової людини на своїм лици, з байдужністю у своїм оці, при сильнім сціпленню уст і певною рукою, доки не наспіє день суду. Тоді нагло він заломлюється, очевидно це починається з голови, а потім нагло вмирає. Приятелі присвячують йому відповідний спомин. Чому то люди, які зправила не можуть втримати своєї горівки, мають з нею поступати так легкодушно — це я лишаю під осуд інших.

Одначе цей нещасливий стан приніс таки один добрий вислід, про що я хочу довірочно поговорити з читачами. У самім серцю бизнесової дільниці, де банкирі й банки пообудувалися найгустіше і де найбільше є телеграфічних бюр, приміщена напів під землею бара, котрої доглядає немець із довгим ясним волоссям і кристаліновими очима. Зайдіть туди потихоньки, ступаючи на пальцях своїх ніг і попросіть Пунчу з Дна. Його візьме десять минут часу приготовити цей пунч, але зате дістанете щось найліпше й найшляхотніше у вашому життю, бо може бути зроблений із піря херувимського крила, із слави тропічного ранку, з рожевих хмар заходячого сонця і уривків запропащеної епопеї, написаної незнаним мистцем. Зрештою пробуйте самі і благословіть мене, за те, що я все памятаю на справжне добро моєї братії.

Та може вже досить пояснини про оці визиви з шинкових бар. Тепер звернімо увагу на славний попис уряду з народу, через нарід і для народу, як його тут розуміють у Сан Франсиско. Книжка професора Брайса скаже вам, що кожен американський громадянин по скінченню двадцять першого року життя має право голосування. Він може незнати, як вести своє власне підприємство, як погодитися з своєю жінкою, або як вчити своїх дітей пошанівку для себе; він може зійти на біду, може бути злодійлий від пиятики, може бути банкротом, розпусником або лише з роду придуркуватим— але він виборець. Як він любить голосувати, він може голосувати ввесь свій вік. Може голосувати при виборах на стейтового губернатора, на міських урядовців, вирішувати голосуванням місцеві справи, контракти для будови каналів або все інше, про що він не має спеціяльного поняття.

Раз на чотири роки він голосує на нового президента. У вільним часі він голосує на своїх власних суддів, тобто на людей, котрі мають вимірити йому самому справедливість. Судді залежать від прихильности народу при поновних виборах тимбільше, що їх вибирають лише на якийсь протяг часу, отже на два або три роки; як мені здається. Виглядає, що таке становище суддів обчислене на те, щоб судді були найбільш незалежні і без упередження при вимірюванню справедливости!

Отже оця маса виборців є поділена на дві партії: На Републиканців і на Демократів. Обі партії згідно думають, що противна партія підпалить світ (тобто Америку). Крім цього Демократи, як партія, пють більше ніж Републиканці. Коли вони попються, тоді можна підслухати, як вони говорять про митну тарифу, котрої вони самі не розуміють, але всетаки вважають, що це є найсильніша твердиня для втримання держави, а як ні, то прийде загибіль нації. Часом такий Демократ говорить сяк, другий раз так, лише на те, щоб бути проти Републиканців, котрі знову самі собі противорічать. І дійсно це є правдиве і ясне насвітлення передової американської політики. Задна частина цеї політики виглядає інакше.

Тому, що кожний чоловік має право вирішувати голосуванням всякі справи, про які можна лише подумати, з цього виходить, що найшлися свого роду мудрі одиниці, які винайшли штуку; як купувати голоси поодиноко, а продавати їх гуртом тому, хто їх найбільше потребує. Звичайно такий американець, який занятий утриманням своєї родини, не має часу голосувати на доглядача водних рур або на окружних прокураторів та іншу подібну скотину. Але безробітні мають усе повно часу, бо вони все є під рукою десь на розі вулиці. Їх називають хлопцями („ди бойс") і вони творять спеціяльну клясу людей. „Хлопці" це молоді люди. Вони не мають досвіду у війні ні зручности в роботі; вони ані не вбивають людей, але не ладують худоби, ані не копають кернищ. Попросту сказати, це звичайні люди з вулиці, а на них можна все рахувати, що вони підтримають всяку справу, якої видиме серце все складається з чарки чарки алькоголю.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ВІД 1. КВІТНЯ ЦЬОГО РОКУ ДО ЧАСУ ВІДБУТТЯ 21-ШОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ КОЖНА ДЕЛЄҐАТКА Й КОЖНИЙ ДЕЛЄҐАТ ДАЮТЬ СОЮЗОВИ КОЖНОГО МІСЯЦЯ НЕ МЕНШЕ ЯК ОДНУ ЧЛЕНКУ ЧИ ОДНОГО ЧЛЕНА.

ГОРЯЧКОВА ПІДГОТОВКА ДО UNCIO В САН ФРАНСИСКО

Місто Сан Франсиско переживає гарячку з нагоди підготови до Конференції Обеднаних Держав над Міжнародньою Орґанізацією. Для конференції придумано вже назву United Nations Conference on International Organization (U.N.C.I.O.), в укр. правопису ЮНСІО. Ціле місто виглядає як театральна сцена за кулісами. Воно здавна привикло до конвенцій, але теперішня це буде всесвітня новість, яка вимагає відповідної підготови. Підготовою займаються державні й місцеві чинники на велику скалю. Є цілі тузини справ, котрі треба наладнати наперед.

Очевидно, що найважнішою справою є найти приміщення для натовпу делеґатів і їх помічного персоналу. Обчисляють, що урядових делеґатів разом з помічниками, буде 2,000 осіб. Деякі делеґації на власну руку пробували зарезервувати приміщення для себе, але департамент стейту вирішив цю справу інакше. Для всіх делеґатів уряд зареквірував 13 першоклясних готелів із 3,400 кімнатами. В місті є 50,000 готелів і домів для приміщення гостей, отже на перший погляд, повинно стати місця для кожного.

Приміщення делеґацій не є легкою справою, бо їх треба почерґувати на підставі так званого „протоколу". Це є клясифікація дипльоматичних осіб відповідно до значіння держави і відповідно до становищ, які дипльомати займають. Отже приміщення делеґатів це дуже делікатна справа. Тому цим займеться самий департамент стейту.

Другою найважнішою групою вчасі конференції будуть газетярі. Яких 1,000 осіб журналістичної професії, тобто кореспонденти, радіо-коментатори та так звані колюмністи вже дістали призначення слідити перебіг конференції і надсилати звіти до своїх видавництв. Вони дістали приміщення в Памятковім Домі Ветеранів, який стоїть побіч будинку опери, в котрім відбуватиметься конференція. В опері є місце для 3,250 осіб.

Третьою групою є звітники й дорадники для делеґацій. Є це представники робітничих юній, урядових аґенцій, промислових і бизнесових орґанізацій, релігійних установ, міжнародніх мирових комітетів. До того треба додати сотки технічних сил, які помагатимуть переводити конференцію успішно, отже персоналу телефонічних і телеґрафічних компаній, аґентів залізничих та омнібусових, таксівок і т. п. Що це за сила, вистарчає згадати, що підприємство Бел Телефон вставило на час тривання конференції 8,000 стіп нових дротів, причеплених до 1,500 нових телефонічних апарадів. Незмірне число нових телефонічних скринок („тронкс") поміщено по готелях та урядових будинках, де відбуватимуться наради, засідання й конференції. Дальше вставлено телетайпи для пересилання готовим письмом новинок через телеґраф та по радіо. До обслуги додано дівчат, що знають мову російську, французьку, еспанську, португальську, китайську, і ін. Для услуги делеґацій придбано машини до писання в різних мовах. Окремі телефонічні получення побудовано просто із вашинґтонськими урядовими бюрами, як от із департаментом стейту та з амбасадами, а каблі й получення по радіо наладжено із 52 краями. Деякі засідання конференції будуть передані по телевізії, а на це теж уставлено окремі апарати.

Четвертою групою будуть цікаві, що хочуть подивитися на місто як на видовище. Хоч уряд старається тому перешкодити, але це свобідний край і тому, на скільки стане в Сан Франциско місця, люди туди поїдуть. Надіються, що конференція потриває 2—4 місяці, отже буде час одним виїхати, другим прибути. Для розривки місто має 5 правильних театрів, 5 водевілів, 75 нічних клюбів, 3 бурлесків, 77 фільмових театрів, 103 саль до танцю. Попри те є в місті 1,600 ресторанів, 1,385 бар і гостинниць, а для достави „твердих" напитків дестилярні горівок давно вже вислали своїх представників для зібрання замовлень. Бюро Адміністрації Цін поробило ресторанам всякі уступки, щоб не бракло харчів для гостей з заграниці.

Урядовий „конференційний потяг" виїде з Вашингтону до Сан Франсиско 20. квітня. Другий потяг виїде із ґазетярами. Урядовці департаменту стейту приїдуть у три четвертих частях, а решта літаками. Делеґати з чужих країв прибудуть до Маямі, а потім просто вже до Сан Франсиско.

Щодо фінансової сторони, то це буде найбільш коштовна конференція. Неурядові обрахунки департаменту стейту показують, що вона буде коштувати Злучені Держави $50,000. На такі видатки має стейтовий департамент півтора міліона долярів. З них на конференцію в Домбартон Овкс видано $23,500, і т. п. Кільки видадуть заграничні делеґації, це справа здогаду. Місто Сан Франсиско призначило від себе $50,000, приватні одиниці збирають окремо $100,000, а як буде замало, то зберуть ще більше.

У приняттю гостей будуть деякі трудноші, бо тепер є в Сан Франсиско розпорядок воєнної влади, що ніхто у війсковім уніформі не сміє пити алькоголю в прилюднім місці перед 5 годиною пополудні. Є плян, щоб уніформовані делеґати мали окрему відзнаку і тоді вони моглиб діставати напитки в звичайних годинах.

Так із ідеалістичним інтересом сплітається теж і матеріяльний. Штука буде догодити одному й другому напрямкови і над цим продумують саме урядові чисники.

рив про себе як про „фармерського хлопця з Джексон Кавнті" та запевняв, що він хоче „держати ноги на землі", себто не літати в повітрю, що він називав найважчою справою для сенатора. Він висмівав простими словами тих сенаторів, котрим шумить у голові від кількох балачок з визначними заграничними дипльоматами та котрі через це скоро відчужуються від свого стейту та стають у ньому чужинцями.

Зараз першого року в Вашингтоні сенатор Трумен дав про себе чути, коли він відкинув запрошення на бенкет у День Джексона, на котрому кожний учасник платив 10 долярів. „Я є проти демократів, що їдять зо золотих мисок", сказав він тоді. Позате через цілу першу свою каденцію в Вашингтоні він говорив мало. Зате все точно голосував за всі проекти Нового Розділу.

Поваления машини Прендерґеста утруднювало Труманови другу виборчу кампанію, що випала на 1940 рік. Всеж таки він був вибраний невеликою більшістю голосів проти чоловіка, що звів кампанію проти Прендерґеста. Якби він був програв ті вибори, він нині не був би президентом Злучених Держав.

Діставшися в друге до сенату, він попав на становище предсідника важного сенатового комітету для розсліду війни. Як предсідник того комітету він поводився так, що на думку вашингтонських кореспондентів він був цивільною людиною в Вашинґтоні, яка, по президенті Рузвелті, знає найбільше про війну. Праця того комітету зискала собі широке признання в цілім краю. Всі йому признають великий вплив коло розбудження справности воєнної продукції. Діяльність комітету була осторогою перед можливою корупцією, що вкрадалася в виконування воєнних контрактів. Комітет підбехтував адміністрацію до кращої роботи та провідників збройних сил до кращих зусиль. Комітет розкрив недостачі алюміну, ґуми, цинку, олова, сталі, робочої сили. Комітет мав корисний вплив і через те, що він помагав президентови наладнати справну машину воєнної продукції. При тому комітет не дбав за розголос для своїх членів чи його предсідника й не вагався виявляти недостачі, деб їх не відкрив.

Завдяки цим заслугам Труман став природним кандидатом на номінацію на уряд віцепрезидента Злучених Держав на шікаґовській конвенції Демократичної Партії в 1944 році, коли в ній розвелася завзята боротьба між поступовим і консервативним крилом. Генрі Волес був кандидатом більше лівого крила рузвелтівської адміністрації, а Труман одним зо 7 кандидатів консервативного крила. Труман звернувся за попертям для себе до Білого Дому, і президент Рузвелт післав тоді на конвенцію лист, у котрім заявив, що на випадок повалення кандидатури Волеса, він заявляється за номінацію або судді Бирнса або сенатора Трумана. Коли Сидні Гилмен, предсідник Конґресу Промислових Орґанізацій, заявив, що він стоїть наперед за Волеса, а не могучи добитися його номінації, пристає на Трумана. Труман став компромісовим кандидатом на становище віцепрезидента вчасі, коли багато людей боялося, що президент Рузвелт не доживе кінця своєї нової каденції в Білім Домі.

З ДУМОК

„Якби я мав Урал із його безмірними багатствами у сирівцях, Сибір з її величезними лісами і Україну з її безмежними пшеничними полями, — то Німеччина і її націонал-соціялістичний провід плавалиб у достатках", — говорив Гітлер дванацятого вересня, 1936 року, у своїй промові в Нюрнберґ.

Канцлер третього Райху багато говорив, забагато, та повище сказане є особливо характеричним, бо в ньому міститься суть націстичного походу на Совєтський Союз, зокрема на Україну. Ціль в нього (Гітлера) була одна: нажива, достатки для „чистокровних" німців і націстичної партії, що в проводі. А поза тим: Горе переможеним!

Чому не загарбати багатий край „медведів" і зробити з нього німецьку кольонію — думав „Фірер" разом з своїми дорадниками.

Чому не повернути їх у тану робочу силу, тягло, наймитів на своїй землі?

І з такими „високо-гуманними" плянами рушили „непобідимі" полчища на схід,... не маючи за собою ніякого права кромі права пястука — „фавсрехт".

І ще раз тяжко закровавилась Україна... Колись вона у боях проти азійських орд — боронила Европу, а тепер відіграла ще дуже важку ролю у боротьбі із націзмом... Правда, важка була та нова війна; кілько крови, кілько жертв, терпінь!... Та Україна усе це переживе так, як пережила інші лихоліття! Це одно — певне.

∴

Засуджений на смерть!... Він сидить за кратами і чекає... Був небезпечним для суспільности, був злочинцем, вбивником і тому він мусить передчасно вмирати на електричнім кріслі, шибениці...

Та є інший рід засуджених на передчасну смерть. Ось він лікар оглянув його і відкрив, що в нього рак (кенсер); операція неможлива, бо запізно... Так, він засуджений... І жаль, нераз невимовний жаль, бо він — той хорий, це молода людина із плянами-надіями, людина в силі віку.

І таких ось так засуджених на смерть є багато; серед бідних і багатіїв, серед схилених ізза старости і серед цвіту... Тисячі річно вмирають, многі умруть у відносно короткому часі, а многі мають зародок недуги, який легко можнаб вилікувати.

В 1900 році рак занимав семе місце у статистиках смертности, а в 1934 році він взяв друге місце.

Цей місяць — квітень у цьому краю присвячується, між іншим, боротьбі проти рака.

Ми читали заклик президента. Варто би і в наших громадах повести кампанію проти цеї недуги, що наче злодій, звичайно без болю закрадається до орґанізму.

Місцевий лікар, може і наш по крови, міг би пояснити, як відкрити рака завчасу, бо ця недуга є вилічимою, та лише тоді, коли її відкриеться і почнеться лікувати завчасу. А вона скошує передчасно й так багато з наших людей.

∴

„І день іде, і ніч іде
І, голову схопивши в руки,
Дивуєшся: чому не йде
Апостол правди і науки".

Який прекрасний вислів нашого ґенія! На світі, здається, завжди буде місце для злоби, брехні, темноти, насилля, кровопролиття, себто того всього, що бачимо в теперішних часах.

Шевченко болів невимовно над таким сумним станом не лише свойого народу, але також цілого людства. І тому в розпуці дивується, чому то правдива наука-світло уже раз не засяє у світі. Завдяки таким думкам Шевченко не тільки український поет, але й — вселюдський.

Наум.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ ЦЕ ТАКЕ НАШЕ СЕРЦЕ?

У 1944 році розпрощався з цим світом один із найдорожчих для мене людей, мій батько. Несподівано й тихо замкнув свої очи навіки. Батько довго хворів, але важко було йому покидати свій рідний дім, свою дружину й діточок. Хотів побачити кінець війни, діждатися волі України, а найголовніше, таки хотів діждатися повороту свого сина вояка американської армії із европейського фронту. На жаль, прийшов поклик від Бога, треба було покинути все.

Як звичай велить, передали ми тіло небіжчика до погребника, щоб дати нагоду кому слід сповнити християнський обовязок та відвідати в останнє людину, котру багато людей знало за життя. Хто прийшов, завважав, що навіть по смерти небіжчик виглядав наче усміхнений. От — спить людина, лише тіло задеревіло, можна було подумати. Але тверда дійсність учила нас інакше думати.

Крім своєї родини оставив небіжчик братів, приятелів, односельчан, земляків. Тато за життя давали щедрі датки на рідні цілі. Були знані у метрополитальній окрузі як людина з освітою. За молодих літ приходило повно приятелів, часом двері не замикалися, люди шукали татової поради, помочи або й забави. Як зачали тато хворіти, то один приятель по одному щезав, товариші почали призабувати колишнього свого друга, перестали відвідувати. Не знати, чи боялися, що треба татови позичити грошей, чи може розрадити, чи в чім іншім помогти — досить, що не було навіть кому сказати про болі та терпіння.

Маркітно було хворому, прикро було родині дожити такої зміни. Зчасом ми зрозуміли цю правду, що то лише в щастю бувають приятелі. Але всетаки дивно нам було, як віднеслися люди по смерти. Ніхто з приятелів, ні з односельчан не прийшов відвідати родину. Ні одна особа не запукала до дверей і не запиталася: „Може вам сумно, може тяжко, може які маєте клопоти, щоб помогти вам або вашим сиротам?"

Ждали ми довго, дуже довго, щоб хтось застукав до дверей. Місяць, два, три минав, ні живого духа від своїх. Чужі прийшли, а свої земляки то „змучені", то „далеко мешкають", навіть до „театру мусять іти", а для осиротілих не мають навіть пять хвилин часу. Так пізнається, хто вірний приятель, а хто ні.

Люди не вірять, що їм таке може статися. Може й їм трапитися смуток або й хвилина роспуки. Може й вони колись забажалиб, щоб хтось до них зайшов та заговорив. А не подумають, що може „прийде криска на матиска", як каже пословиця.

Чи то всі люди вже самолюби, захланні, неучинні, а удають добрих лише тоді, коли самі можуть щось скористати? Чи то так усюди буває, як от нам трапилося? Чи може інші так не відчувають цього, як ми це відчули? Чи може ми помиляємося, коли думаємо, що то земляки повинні памятати на себе хочби тому, що безупину йдуть заклики до народньої солідарности, до співпраці та до взаємної помочи? А може ми не розуміємо, як то має така солідарність земляків, односельчан та приятелів виглядати?

Не дивуйтеся, що то пишу. Я тут роджена і вихована. І привязана до своїх родичів, до їхньої мови, до їхніх звичаїв і обичаїв. А стільки наслухалась від них доброго про наших людей, стільки завважила в них гарних відчувань до своїх краянів, чи взагалі українців. То як то всьо погодити з дійсним життям? Болить мене це, тому і пишу, щоб лекше стало.

Ольга Р., Ню Йорк, Н. Й.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конґресового Комітету жертвували: Тов. Українська Жіноча Поміч в Ню Йорку, Н. Й., $32, а це, з каси Товариства $10, а $22 зложили члениці як коляду; Тов. ім. Наталії Кобринської, від. 45 С.У.А. в Менчестер, Н. Г., $10; Микола Горин з Гемтремк, Міш., $5, зо заявою, що почáнаючи від цього місяця буде складати кожного місяця по $5 на працю Конґресового Комітету.

ОСТАННЯ ЗНИМКА З ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА.—На образку бачимо покійного президента, Френклина Д. Рузвелта, розмовляючого в Вашингтоні, в Білому Домі, з головою Американського Червоного Хреста, яким є Бейзел О'Конор.

ПРИСЯГА НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА.—Наступник Френклина Д. Рузвелта, Гері С. Труман, складає в Білому Домі присягу як новий президент Злучених Держав Америки.

Союз Українських Канадійських Вояків просить:

ПОСИЛАЙТЕ НАМ АДРЕСИ.

Від самих початків існування СУКВ, ми просимо всіх наших рідних, знакомих і незнакомих українців по всіх сторонах, **присилати нам адреси український вояків,** щоби ми могли з вояками навязати контакти та запросити їх до наших гостинних домів та на різні свята, підприємства і зїзди, які Союз час від часу заряджує. На початках дехто прислав кілька, та назагал відношення до цього заклику дуже байдуже, так що нині ми майже кожного дня здибаємо українських вояків, котрі вже в Англії по кілька років, або навіть вже виїхали з Англії до Італії, або на західний фронт, і цілком припадково довідуються про СУКВ і про домівку в Лондоні та взагалі цілу працю СУКВ. І всі вояки висловлюються однаково: „От, коби я був скорше знав". Це саме можуть потвердити наші отці-капеляни, котрі час від часу стрічають вояків, котрих мусять інформувати про все від самого початку.

Отож просимо всіх наших братів та сестер, земляків в Канаді **і в Злучених Державах — присилайте нам адреси українських вояків.** Не беріть на здогад, що „вони певно мають його адресу". Коли не маєте повної адреси, пришліть що є, хочби лише імя. Ми решту отримаємо з військових рекордів. Присилайте адреси ВСІХ вояків без різниці, де вони служать — чи в Англії, чи в Італії, чи в Голяндії, дебго не було. Нам треба як найбільше наші рекорди збільшити. Про тесаме просимо всі організації чи товариства. Секретарі різних громад, мають певний спис чи рекорд вояків з їхньої околиці — **пришліть нам копію.**

Рівночасно просимо вас, коли пишете до цих вояків, пішліть їм адресу Союзу, та попросіть, щоби написав, або при нагоді відвідав. Він вам буде вдячний за це. Про все це інформуйте і просіть своїх знакомих і сусідів. По всі інформації можна вдаватися до Комітету Союзу Українських Канадійських Вояків (СУКВ) або через канцелярію Комітету Українців Канади.

До українських вояків.

Шановні побратими по зброї Сьогодня Союз Українсько-Канадійських Вояків, організація цілком безпартійна, котра має за мету обєднати всіх українських вояків з канадійських збройних сил, по трох роках свойого існування начисляє ледви 3,000 членів. Число це гарне і похвальне і з кожним днем зростає, та колиб ми всі взялися більш енергійно до праці, то до року моглиб це число подвоїти! Кожний українець, що носить канадійський однострій, повинен бути членом СУКВ. Зголошуйтеся по інформації до найближчого Комітету СУКВ для власної користи і зараз і по війні. Адреси Комітетів як слідують:

CANADA:

Capt. J. Karasivich, 401 Polson Ave., Winnipeg, Man.

або:

Lac. L. Woycichowsky, R-155-969 RCAF, c/o RCAF Records, Ottawa, Ont.

ITALY:

Gnr. A. Nykoluk, B-17606 RCA, 2nd Med. Reg., Cdn. Army Overseas CMF.

або:

Gnr. J. Christian, 2nd Med. Regt. RCA. Cdn. Army Overseas, CMF.

WESTERN FRONT:

L/Cpl. T. Karasavich, H-95620 Royal Wng, Rifles, Cdn. Army Overseas, B.L.A.

або:

Cpl. Eugene Plawiuk, M-104118 G-Branch. H. Q. 1st Cdn. Army, c/o B.L.A.

IN THE UNITED KINGDOM OR WHENEVER IN DOUBT:

U.C.S.A., 218 Sussex Gardens, Paddington, W2 London, Eng.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

МИКОЛА ЯНЧИШИН зо села Добряничі, повіт Перемишляни, пошукує своїх краянів **Зофію Лежа** або **Миколу Курханик,** котрі мають перебувати у нюйорськім стейті. Їх самих, або тих, що про них знають, прошу зголоситися на адресу: **Nick Janchyshyn,** 248 So. Tremont St., Kansas City, Kans.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЯКУЄ ЗА ДОБРЕ ВИХОВАННЯ.

З листа, який одержав гром. Михайло Білий в Ню Йорку від українця в Франції, що походить з Великої України, а який зустрів там тепер молодого американського вояка українського роду, сина гром. Білого:

„Мав я нагоду пізнати Вашого дорогого сина Василя... дякую за виховання. Так то потрібне, щоб кожна українська сімя виховувала добре своїх дітей. Дуже мені було приємно пізнати американського жовніра своєї нації... В Франції я вже 26 років... Я покинув Україну по революції. Був в Польщі, а з Польщі до Франції й тут уже буду вмирати... Ваш син частенько приходить до мене і приємно з ним поговорити, тільки, нажаль, не маємо чим його приняти, бо в нас, у Франції, дуже біда. Німці всьо позабирали, взагалі біда тай годі. Просіть Господа, щоб та війна скінчилася, щоб той бідний нарід так не бідував, та щоб усякий був у своїй сімї. Ще раз дякую Вам за добре виховання дітей на славу Вам і українському народови. З великою пошаною до Вас: І. Бернакевич".

МІСТО НЮ ЙОРК.

Язва москвофільська.

Через яких 40 літ наша громада боролася з національним а потім з політичним москвофільством і нам здавалося, що ця язва вже щезла. Вже маємо такі товариства, як от відділ 361 або 204 У. Н. Союзу, де в кожному з них є понад 1,000 членів, а наші большевики все думають, що вони запанують нюйорською громадою при помочи різних триків та підступів. Та шкода їхньої роботи. Вони хіба лише хвилеву баламуту викликують, щоб продовжити собі жолуб, але це може нагло покінчитися, а тоді вони опиняться на вулиці. Тоді доперва покінчиться їхня кириня і тоді дістануть правдиву заплату.

Треба заждати, щоб наша молодь прибула з війни, то вона вже розправиться з яничарами. Але й нам треба з тою язвою боротись.

Тимко Милещук.

МИССИС ГЕРІ С. ТРУМАН—ДРУЖИНА НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА, бувша учителька. Одружена в 1919 році. Мають одну дочку — Мері, Маргарет. Пані Труман ніколи не держала у своїм домі слуг, а виконувала всю домащню роботу сама.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЛОРЕЙН, О. — Тов. У. Н. Союзу, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 21. квітня, в годині 6. ввечір точно, в гали 2545 Іст 33. ул. Просимо членів прийти на збори, бо є справи до полагодження. — М. Шемічик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляє своїх членів, що перші квартальні збори відбудуться в суботу, 21. квітня, в годині 8. ввечір, під ч. 28 Іст 7. вул. Просимо члениць і членів прийти на ці збори, бо буде справоздання за перший квартал. Довгуючі члени повинні вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не приявний член на цих зборах підлягає карі згідно зо статутом. — За уряд: Т. Ніньовський, секр.; С. Малярський, предс.

ТАРЗАН, ч. 1159, Бранкою.

Джейн була здивована, коли наслідувач Тарзана пігнав за нею деревами.

Не дивлячися на всі її зусилля, він таки її скоро дігнав.

І хоч вона борикалася, Торвальд таки звалив її на землю.
Джейн крикнула, рішена розкрити наслідувача перед чорними.
Але, надиво, Торвальд не робив ніяких зусиль здержати її крики.